

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudkyně Mgr. Věry Jachurové a soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobce: **M. S.**
bytem XXX
zastoupený advokátkou JUDr. Bc. Marcelou Oškrdovou
se sídlem Národní 416/37, Praha 1

proti

žalovanému: **Nejvyšší státní zastupitelství**
se sídlem Jezuitská 4, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6.5.2020 č.j. 1 SIN 308/2020-21

takto:

- I. Rozhodnutí Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 6.5.2020 č.j. 1 SIN 308/2020-21 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9.800 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce advokátky JUDr. Bc. Marcely Oškrdové.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Krajského soudu v Brně, která byla usnesením téhož soudu ze dne 29.6.2020 č.j. 30 A 67/2020-10 postoupena Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému k jejímu projednání, se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný podle § 20 odst. 4 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“) a podle § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu za použití § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu zrušil rozhodnutí Vrchního státního zastupitelství v Praze ze dne 6.3.2020, č.j. SIN 18/2020-11 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) z důvodu překážky řízení podle § 48

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

odst. 1 správního řádu a řízení zastavil. Prvostupňovým rozhodnutím Vrchní státní zastupitelství v Praze podle § 15 odst. 1 ve spojení s § 11 odst. 4 písm. a) a § 11 odst. 6 informačního zákona odmítlo žádost žalobce ze dne 25.2.2020 o poskytnutí informace, kterou žalobce žádal o poskytnutí kopie textu odvolání státního zástupce proti rozsudku Městského soudu v Praze č.j. 41 T 5/2017 ze dne 21.12.2018 a kopii rozhodnutí Vrchního soudu v Praze č.j. 10 To 68/2019 ze dne 28.11.2019.

2. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce nejprve požádal Vrchní soud v Praze o poskytnutí „kopie textu odvolání státního zástupce proti rozsudku Městského soudu v Praze č.j. 41 T 5/2017 ze dne 21.12.2018 a kopii rozhodnutí Vrchního soudu v Praze č.j. To 68/2019 ze dne 28.11.2019.“ Vrchní soud v Praze rozhodnutím ze dne 21.2.2020, sp. zn. Si 44/2020 (dále jen „rozhodnutí Vrchního soudu v Praze“) žalobcovu žádost odmítl. V odůvodnění rozhodnutí mimo jiné uvedl, že se daná trestní věc nachází v přípravném řízení, v němž leží odpovědnost ohledně zákonného a řádného průběhu trestního řízení na státním zástupci, a proto je na tomto orgánu činném v trestním řízení, aby provedl test proporcionality ve vztahu k možným dopadům poskytnutí požadované informace žadateli na dosažení účelu trestního řízení. Vrchní soud v Praze též konstatoval, že jeho rozhodnutí nebrání žalobci obrátit se se svou žádostí na státní zastupitelství vykonávající ve věci dozor. Rozhodnutí Vrchního soudu Praze bylo žalobci doručeno dne 24.2.2020 a právní moci nabylo dne 11.3.2020 marným uplynutím lhůty k odvolání.
3. Žádostí ze dne 25.2.2020 požádal žalobce Vrchní státní zastupitelství v Praze o tytéž informace, o které předtím žádal Vrchní soud v Praze. K žádosti o poskytnutí informací připojil rozhodnutí Vrchního soudu v Praze. Prvostupňovým rozhodnutím byla jeho žádost odmítnuta z důvodu možného ohrožení či zmaření účelu probíhajícího trestního řízení, např. budoucí výpovědi svědků. O odvolání, které žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí, rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím.
4. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný při přezkumu prvostupňového rozhodnutí zjistil, že žádost o poskytnutí informací ze dne 25.2.2020 byla Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze podána dříve, než pravomocně skončilo řízení vedené o žádosti téhož žadatele u Vrchního soudu v Praze pod sp. zn. Si 44/2020, jejímž předmětem byly tytéž informace. Dle žalovaného tak probíhala dvě řízení v téže věci a z téhož důvodu, a to navzdory překážce litispendence (tedy překážce věci zahájené) podle § 48 odst. 1 správního řádu. Překážka litispendence je zásadou uplatňující se ve všech procesněprávních předpisech, a to i tehdy, není-li upravena výslovně. Její zakotvení v § 48 odst. 1 správního řádu je vyjádřením základní zásady zakotvené v § 8 odst. 1 správního řádu. Tato překážka nemůže být zhojena tím, že dříve zahájené řízení pravomocně skončí dříve, než řízení zahájené později, tedy v době trvání této překážky. Pokud je za trvání této překážky „zahájeno“ a vedeno další řízení o téže věci a z téhož důvodu, jde o nezákonný stav a nezákonné je i rozhodnutí v takovém řízení vydané. Není přitom rozhodné, zda správní orgán, který takové řízení vedl, o existenci zmíněné překážky věděl či nikoliv.
5. Řízení o žalobcově žádosti ze dne 25.2.2020 tedy nemělo být vzhledem k překážce řízení (překážce litispendence) vůbec vedeno. Žalovaný se proto nezabýval odvolací argumentací žalobce a ani jinými aspekty prvostupňového rozhodnutí a prvostupňové rozhodnutí z důvodu uvedené překážky řízení zrušil a řízení zastavil. Tento postup podle něj není formalistický, protože daná procesní situace ani jiné řešení nepřipouští. Ačkoliv není nikterak vzácné, že se požadovaná informace nalézá v dispozici více povinných subjektů, a žadatel tak může podat žádost o její poskytnutí kterémukoliv z nich, neznamená to, že o žádosti téhož žadatele může současně probíhat více řízení.
6. Pro úplnost soud uvádí, že po vydání napadeného rozhodnutí žalobce požádal o poskytnutí zcela totožné informace Vrchní státní zastupitelství v Praze znovu, a to žádostí ze dne 11.5.2020. Tato jeho nová žádost o poskytnutí informací byla odmítnuta rozhodnutím Vrchního státního

zastupitelství v Praze ze dne 21.5.2020, č.j. SIN 29/2020-18, které bylo částečně změněno a ve zbytku potvrzeno rozhodnutím žalovaného ze dne 7.10.2020, č.j. 1 SIN 321/2020-5. Požadovaná informace žalobci poskytnuta nebyla.

7. V žalobě označil žalobce napadené rozhodnutí za nezákonné. V prvním žalobním bodu namítl, že nebyly splněny podmínky pro užití § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu, protože ustanovení § 48 odst. 1 a § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu vůbec neměla být v dané věci žalovaným aplikována, a prvostupňové rozhodnutí jim nemůže odporovat. Informační zákon v § 20 odst. 4 obsahuje výčet ustanovení správního řádu, která se použijí při postupu podle tohoto zákona. Žalovaným aplikovaná ustanovení do tohoto výčtu nespádají, z čehož plyne, že zákonodárce o překážce litispendence v řízení podle informačního zákona neuvažoval a tato nemůže nastat. Nadto informační zákon obsahuje vlastní úpravu postupu pro vyřízení žádosti, která použití obecného předpisu (správního řádu) vylučuje. Žalobce na tomto místě poukázal na ustanovení § 14 odst. 5 informačního zákona, které upravuje postup povinného subjektu v případě, že žadatel neodstraní vady žádosti. Pokud by se na řízení o žádosti aplikoval § 66 správního řádu, byla by tato speciální úprava redundantní.
8. V druhém žalobním bodu žalobce vyjádřil přesvědčení, že i za předpokladu možnosti aplikace § 48 odst. 1 správního řádu v řízení o žádostech podle informačního zákona povaha těchto řízení a též zákonná definice informace podle § 3 odst. 3 informačního zákona vylučuje vznik překážky litispendence. Požadovaná informace totiž může být u různých subjektů zachycena v různých podobách na různých nosičích a v různých variantách. Nikdy proto nemůže dojít k tomu, aby bylo vedeno řízení o *téže věci*. To má i praktický dopad na výkon ústavně zaručeného práva na informace, protože oprávněný se může informace domáhat souběžně u více povinných subjektů, což mu zvyšuje šanci na včasné poskytnutí informací a také mu to umožňuje porovnat různé verze poskytnuté informace.
9. V argumentaci uvedené pod třetím žalobním bodem žalobce poukázal na to, že v době rozhodování žalovaného bylo již dřívější řízení vedené u Vrchního soudu v Praze pravomocně ukončeno. Žalovaný proto pochybil, vycházel-li ze skutkového stavu, který v době jeho rozhodování již neexistoval. Za nepřezkoumatelnou a nesrozumitelnou pak žalobce označil pasáž napadeného rozhodnutí, v níž žalovaný uvedl, že překážka litispendence nemůže být zhojena pravomocným ukončením dříve zahájeného řízení před vydáním rozhodnutí v řízení zahájeném později. Z těchto úvah není dle žalobce zřejmé, jaký rozumný cíl ve veřejném zájmu sleduje zastavení řízení pro překážku litispendence v době, kdy tato překážka již pominula.
10. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vyjádření k žalobě nejprve zdůraznil, že o žádosti žalobce o poskytnutí předmětných informací již bylo meritorně rozhodnuto, a to rozhodnutím žalovaného ze dne 7.10.2020, č.j. 1 SIN 321/2020 – 5. Ve vztahu k prvnímu žalobnímu bodu žalovaný zopakoval argumentaci uvedenou již v napadeném rozhodnutí. Možnost aplikace ustanovení správního řádu, podle nichž je třeba zastavit řízení pro překážku věci zahájené i v řízení podle informačního zákona, dle přesvědčení žalovaného vyvěrá ze základní zásady zakotvené v § 8 odst. 1 správního řádu. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze 7.2.2008, č.j. 6 Ans 9/2006 – 52, podle něhož v řízení vedeném podle informačního zákona může existovat překážka věci rozhodnuté podle § 48 odst. 2 správního řádu. Dodal, že není důvod, proč by z možnosti aplikace měl být vyloučen § 48 odst. 1 správního řádu stanovící překážku řízení obdobné závažnosti jako odstavec 2 tohoto paragrafu. Základ nezákonného stavu tkví v tom, že žalobce nesplnil povinnost, kterou mu ukládá § 8 odst. 1 správního řádu a neupozornil Vrchní státní zastupitelství v Praze, že je u Vrchního soudu v Praze vedeno dosud pravomocně neskončené řízení vedené z téhož důvodu a o téže věci. Ustanovení § 14 odst. 5 písm. a) a b) informačního zákona dle žalovaného nejsou ani zdaleka speciální obdobou § 66 odst. 1 správního řádu; ve skutečnosti se jedná o speciální úpravu vztahující se k odstraňování vad podání.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

11. Ke druhému žalobnímu bodu žalovaný uvedl, že je rozdíl mezi informací samotnou (obsahem) a jejím nosičem, na kterém je obsah zaznamenán. Informace na různých nosičích je stále tatáž informace. Není zřejmé, co žalobce míní různými verzemi požadované informace. Jestliže obsah tvořící požadované informace není shodný, nejde o stejné informace. Tvrzení, že žalobce požaduje stejnou informaci od různých povinných subjektů, aby porovnal, zda jsou poskytnuté informace opravdu stejné, je účelové a spekulativní. Žalovaný připustil, že stejná informace může být v dispozici dvou nebo více povinných subjektů, žádat však všechny o poskytnutí téže informace je zbytečnou zátěží povinných subjektů, což dovodil i Nejvyšší správní soud ve své judikatuře, když připustil možnost povinného subjektu odmítnout poskytnutí již dříve poskytnuté informace. Rovněž s ohledem na charakter žalobcem požadovaných informací, jimiž je odvolání státního zástupce a usnesení Vrchního soudu v Praze v konkrétním trestním řízení, označil žalovaný za absurdní vyžadování těchto informací v „různých verzích“, neboť obsah těchto dokumentů se nemůže lišit s návazností na to, který subjekt jimi disponuje.
12. Na třetí žalobní bod reagoval žalovaný konstatováním, že napadené rozhodnutí je zcela v souladu se skutkovým i právním stavem existujícím v době vydání tohoto rozhodnutí. Řízení o žádosti podané dne 25.2.2020 nemohlo být pro překážku litispendence vůbec zahájeno, nemohlo probíhat a prvostupňové řízení nemělo být vůbec vydáno. Vzešlo-li prvostupňové rozhodnutí z řízení, které nemělo být pro zmíněnou překážku vůbec vedeno, je třeba postupovat tak, jak postupoval žalovaný. V části odůvodnění napadeného rozhodnutí, kterou žalobce označil za nepřezkoumatelnou, žalovaný vysvětlil podstatu překážky litispendence; není mu zřejmé, proč ji žalobce považuje za nesrozumitelnou.
13. Při rozhodování o žalobě soud vycházel zejména z této právní úpravy:
14. Podle § 3 odst. 3 informačního zákona se informací pro účely tohoto zákona rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakémkoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního.
15. Podle § 20 odst. 4 informačního zákona pokud tento zákon nestanoví jinak, použijí se při postupu podle tohoto zákona
- a) pro rozhodnutí o odmítnutí žádosti,
 - b) pro odvolací řízení,
 - c) pro vykonatelnost příkazu poskytnout informace, a
 - d) v řízení o stížnosti pro počítání lhůt, doručování a náklady řízení
- ustanovení správního řádu; dále se při postupu podle tohoto zákona použijí ustanovení správního řádu o základních zásadách činnosti správních orgánů, ustanovení o ochraně před nečinností, v rozsahu § 16b ustanovení o přezkumném řízení a ustanovení § 178; v ostatním se správní řád nepoužije.
16. Podle § 8 odst. 1 správního řádu správní orgány dbají vzájemného souladu všech postupů, které probíhají současně a souvisejí s týmiž právy nebo povinnostmi dotčené osoby. Na to, že současně probíhá více takových postupů u různých správních orgánů nebo u jiných orgánů veřejné moci, je dotčená osoba povinna správní orgány bezodkladně upozornit.
17. Podle § 48 odst. 1 správního řádu zahájení řízení u některého správního orgánu brání tomu, aby o téže věci z téhož důvodu bylo zahájeno řízení u jiného správního orgánu.
18. Podle § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže zjistí překážku řízení podle § 48 odst. 1.
19. Podle § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu jestliže odvolací správní orgán dojde k závěru, že napadené rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy nebo že je nesprávné, napadené rozhodnutí nebo jeho část zruší a řízení zastaví.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

20. Po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
21. Soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí, ke které je ostatně povinen přihlížet z úřední povinnosti, tedy bez ohledu na to, zda ji žalobce namítl. Žalobce spatřoval nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí v namítané nesrozumitelnosti té části napadeného rozhodnutí, v níž žalovaný vysvětlil svůj právní závěr o potřebě zrušit prvostupňové rozhodnutí proto, že bylo vydáno navzdory překážce věci zahájené. Soud k tomu uvádí, že zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno jen těm nejzávažnějším vadám, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19.2.2008, č.j. 7 Afs 212/2006-76). Za nesrozumitelné je dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23.2.2005, č.j. 3 Ads 21/2004 - 55 nutno považovat rozhodnutí správního orgánu, jehož výrok je vnitřně rozporný a u něhož existuje rozpor mezi výrokem a jeho odůvodněním. Nesrozumitelným je dále např. rozhodnutí, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně bylo ve věci rozhodnuto. Napadené rozhodnutí takovými závažnými vadami netrpí. Žalovaný v něm zcela srozumitelně vyložil, jaké právní úvahy jej vedly k závěru, že prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s konkrétními ustanoveními správního řádu. Výroková část napadeného rozhodnutí koresponduje jeho odůvodnění, přičemž je zřejmé, které rozhodnutí bylo předmětem odvolání, o němž žalovaný rozhodoval a kdo je účastníkem řízení. Soud tedy neshledal žádné závažné vady, pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí zrušit pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti.
22. Důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí soudem je však jeho nezákonnost. Soud přisvědčil žalobní námitce uplatněné pod prvním žalobním bodem, kterou žalobce brojil proti aplikaci ustanovení § 48 odst. 1 ve spojení s § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu. Úvahu žalovaného, byť opřenou o komentářovou literaturu, že překážka litispendence vyplývá přímo ze základní zásady zakotvené v § 8 odst. 1 správního řádu, považuje soud za nepřipustně extenzivní výklad této základní zásady činnosti správních orgánů. Zásada součinnosti mezi správními orgány je zdůrazněním požadavku posuzovat řešenou věc v souvislostech. Jedná se o obecněji vyjádřenou zásadu materiální pravdy, jejímž cílem a smyslem je předcházet nedůvodným rozdlílům při rozhodování ve skutkově shodných nebo podobných případech. Je pravdou, že tato zásada se promítá do dalších ustanovení správního řádu, nelze z ní však přímo dovodit, že v řízení podle informačního zákona způsobují souběžně zahájená řízení o žádostech podaných u různých povinných subjektů, jimiž se žadatel domáhá poskytnutí téže informace, překážku věci zahájené. Informační zákon v § 20 odst. 4 užití ustanovení § 48 odst. 1 správního řádu, ve kterém je překážka litispendence konkrétně upravena, zcela jednoznačně nepřipouští, stejně jako nepřipouští možnost užití § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu. Výslovné znění ustanovení § 20 odst. 4 informačního zákona nelze v tomto směru obcházet s poukazem na to, že překážka litispendence má svou „oporu“ v základních zásadách správního řízení uvedených v části první hlavě II. správního řádu. Ze základních zásad činnosti správních orgánů totiž pramení všechna ustanovení správního řádu a musí s nimi z povahy věci být nutně v souladu.
23. Žalobce správně poukázal na to, že informační zákon obsahuje vlastní, speciální úpravu vyřizování žádostí, a to nejen v § 14 odst. 5, ale i v § 15, který upravuje odmítnutí žádosti. Zastavení řízení informační zákon předvídá pouze v odvolacím řízení, a to pro případ, kdy odvolací orgán dospěje k závěru, že povinný subjekt nebyl oprávněn žádost o informaci odmítnout (§ 16 odst. 4 věta první informačního zákona). Možnost zastavení řízení o žádosti o poskytnutí informací z důvodu překážky věci zahájené z informačního zákona neplyne. V tomto směru je třeba korigovat též závěr žalovaného o aplikovatelnosti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7.2.2008, č.j. 6 Ans 9/2006-52 na nyní projednávanou věc. V tomto rozsudku totiž Nejvyšší správní soud dovodil „pouze“ to, že lze uvažovat o možnosti nezačínání řízení o žádosti o poskytnutí informace pro překážku věci rozhodnuté, byl-li žadatel v řízení o jeho předchozí žádosti v minulosti již informačně saturován. Ve věci posuzované Nejvyšším

správním soudem tomu tak nebylo, a proto soud konstatoval, že „(r)ozhodnutím o nevydání požadované informace nebyla nikomu uložena povinnost ani přiznáno právo, a proto se stěžovatel může kdykoli svého práva opětovně domáhat.“ Ze zmíněného rozsudku nicméně nelze dovozovat obecnou použitelnost ustanovení § 48 odst. 1 správního řádu na řízení podle informačního zákona. Je sice pravdou, že překážka věci zahájené a překážka věci rozhodnuté jsou obdobné závažnosti, z jejich podstaty však plynou takové nuance, že aplikovatelnost jedné nelze automaticky spojovat s použitelností druhé. Podstatný rozdíl mezi nimi tkví zejména v jejich odstranitelnosti (k tomu viz argumentaci soudu níže).

24. Žalovaný ve vyjádření k žalobě předestřel, že pokud požadovanou informací disponuje více povinných subjektů, a žadatel tak může podat žádost o její poskytnutí kterémukoliv z nich, neznamená to, že o žádosti téhož žadatele může současně probíhat více řízení. Dle názoru soudu informační zákon nijak nebrání tomu, aby se žadatel v případě, že kýženu informací disponuje více povinných subjektů, domáhal žádostí jejího poskytnutí u několika z nich či dokonce u všech těchto povinných subjektů, a to současně. Pokud tak učiní, bude o každé jednotlivé žádosti vedeno samostatné řízení. Soudu není zřejmé, na základě čeho žalovaný shledal akceptovatelným, aby žadatel podal více žádostí o tutéž informaci, avšak zároveň označil za nepřijatelné, aby o těchto žádostech byla současně vedena správní řízení. V souladu se zásadou předcházení nedůvodným rozdílům v rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů zakotvenou v § 2 odst. 4 správního řádu je samozřejmě žádoucí, aby o totožných žádostech povinné subjekty rozhodovaly jednotně a aby nenastala situace, že jeden povinný subjekt shledá v konkrétním případě výlukou z poskytnutí informace, zatímco druhý povinný subjekt tutéž informaci žadateli poskytne. Právě proto by měla probíhat v souladu s § 8 odst. 1 správního řádu spolupráce mezi správními orgány coby povinnými subjekty. Na druhou stranu je nutno připustit, že s ohledem na velmi krátké lhůty k vyřízení žádostí o poskytnutí informace, které informační zákon stanoví, je představa aktivní spolupráce mezi povinnými subjekty, které zpravidla nemohou vědět, komu všemu žadatel totožnou žádost zaslal, bez poskytnutí potřebné součinnosti ze strany žadatele do značné míry iluzorní.
25. Důvodná je též námitka vtělená do třetího žalobního bodu, kterou žalobce brojil proti tomu, že žalovaný nezohlednil, že v době vydání napadeného rozhodnutí již bylo řízení, které podle něj založilo překážku litispendence, pravomocně skončeno. Žalovaný skutečně pochybil, pokud nevyšel z právního stavu, který tu byl v době jeho rozhodování (tedy ke dni 6.5.2020), tj. z toho, že řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, bylo v té době již pravomocně skončeno (rozhodnutí Vrchního soudu v Praze nabylo právní moci dne 11.3.2020), a překážka litispendence tedy v době vydání napadeného rozhodnutí neexistovala. Soud zde vychází primárně z ustálené civilistické judikatury, podle níž „*kdykoli v průběhu řízení námitka litispendence odpadne dříve, než bylo řízení zastaveno či pravomocně rozhodnuto ve věci samé, nebrání odpadnutí překážky pokračování v řízení, neboť v době rozhodování soudu ve věci samé tato překážka již neexistuje. To platí jak pro rozhodnutí soudu prvního stupně, tak pro rozhodnutí soudu odvolacího.*“ (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16.4.2003 sp. zn. 29 Odo 788/2002, shodně též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31.1.2017 sp. zn. 23 Cdo 5861/2016). V rozsudku ze dne 12.5.2009 sp. zn. 26 Cdo 2743/2007 pak Nejvyšší soud zcela jednoznačně konstatoval, že „*(o)kamžikem rozhodným pro posouzení existence překážky litispendence je vydání usnesení o zastavení řízení.*“ Ačkoli existence překážky litispendence zakládá absolutní nedostatek podmínek řízení, v důsledku plynutí času může dojít k odpadnutí této překážky, a to v důsledku pravomocného ukončení dříve zahájeného řízení. To platí, i pokud tato skutečnost nastane v odvolacím řízení. Je tomu tak nejen v občanském soudním řízení, ale zajisté i v oblasti správního práva. To dovodil Městský soud v Praze již v rozsudku ze dne 9.2.2010, č.j. 10 Ca 234/2008-24, přičemž své závěry formuloval do této právní věty: „*Pro rozhodnutí správního orgánu je rozhodující skutkový a právní stav v době vydání jeho rozhodnutí. Otázku existence překážky litispendence je proto nutno posuzovat ve vztahu k době, kdy správní orgán v později zahájeném řízení rozhoduje.*“

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

26. Soud má tedy ve shodě s názorem žalobce za to, že i kdyby bylo možné na řízení o žádosti o poskytnutí informace podle informačního zákona aplikovat ustanovení § 48 odst. 1 správního řádu a v něm upravenou překážku litispendence (s čímž soud, jak výše uvedeno, nesouhlasí), bylo by i tak napadené rozhodnutí nezákonné, neboť v době rozhodování žalovaného taková překážka neexistovala. Závěr žalovaného, že překážka litispendence nemůže být zhojena tím, že dříve zahájené řízení pravomocně skončí dříve než řízení zahájené později, je mylný, jak je zřejmé z výše citovaných judikatorních závěrů, s nimiž se soud plně ztotožňuje.
27. Lze tak shrnout, že žalovaný nejenže vadně dovodil možnost zastavení řízení o žádosti o poskytnutí informace z důvodu překážky litispendence, ale nadto rozhodl o zastavení řízení v době, kdy taková překážka řízení neexistovala. Nerozhodoval tak podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání jeho rozhodnutí. „*Správní řád sice neobsahuje konkrétní ustanovení, které by tuto zásadu zakotvovalo, vyplývá však implicitně ze správního řádu, zejména s přihlédnutím např. k § 96 odst. 2, § 90 odst. 4 nebo § 82 odst. 4 (k tomu podrobněji rozsudek ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011 – 79). Rozhodování správního orgánu podle skutkového stavu v době vydání rozhodnutí tedy vyplývá přímo z povahy správního řízení, které směřuje k vydání konstitutivního správního rozhodnutí (viz rozsudek ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 68/2008 -126, zejména body 36 a 37).*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16.8.2018, č.j. 1 As 165/2018 – 40). Vzhledem k tomu, že podle § 20 odst. 4 písm. b) informačního zákona se na řízení o odvolání vztahují ustanovení správního řádu, je třeba právě citované závěry Nejvyššího správního soudu vztáhnout i na nyní projednávanou věc, resp. na rozhodování žalovaného.
28. Soud pouze na okraj dodává, že ani tvrzení žalovaného, že žalobce v rozporu s § 8 odst. 1 správního řádu neinformoval Vrchní státní zastupitelství v Praze o řízení před Vrchním soudem v Praze, se nezakládá na pravdě. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce v žádosti o poskytnutí informace ze dne 25.2.2020, kterou adresoval Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze, výslovně zmínil, že tytéž informace požadoval od Vrchního soudu v Praze, který ho odkázal na státní zastupitelství a ke své žádosti dokonce přiložil rozhodnutí Vrchního soudu v Praze. Vrchní státní zastupitelství v Praze tedy již od počátku řízení vědělo o tom, že u Vrchního soudu v Praze probíhalo řízení o žádosti žalobce o poskytnutí totožných informací a že žalobci požadované dokumenty soudem poskytnuty nebyly.
29. S ohledem na shora uvedené soudu nezbyvá než uzavřít, že žalovaný rozhodl v rozporu se zákonem, jestliže v řízení o žádosti žalobce o poskytnutí informace ze dne 25.2.2020 dovodil existenci překážky litispendence a s poukazem na tuto překážku řízení zrušil prvostupňové rozhodnutí a řízení zastavil. Soud proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s.ř.s. pro jeho nezákonnost zrušil. Vzhledem ke splnění podmínek uvedených v § 51 odst. 1 s.ř.s. tak soud učinil bez nařízení jednání. Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku je správní orgán v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
30. Pro úplnost soud uvádí, že nevešel na žalobní námitku uplatněnou pod druhým žalobním bodem, podle níž z definice informace podle informačního zákona vyplývá, že požádá-li žadatel o tutéž informaci různé povinné subjekty, nemůže se jednat o souběžná řízení o téže věci, protože povinné subjekty mohou disponovat informací zachycenou v různých podobách. V tomto směru nelze než přitakat žalovanému, že informací podle § 3 odst. 3 informačního zákona se rozumí jakkoli zaznamenaný *obsah*, aniž by bylo určující, na jakém nosiči je tento záznam proveden (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.2.2014, č.j. 7 As 20/2013-23). Žádal-li žalobce o dvě konkrétní listiny, které jsou součástí trestního spisu, nelze v žádném případě uvažovat o tom, že by snad tyto listiny mohly být u různých orgánů činných v trestním řízení vyhotoveny v „různých variantách“. Zároveň nelze přisvědčit tomu, že hypotetická variabilita téže informace automaticky v řízení podle informačního zákona vylučuje založení překážky věci zahájené. V případě, že se informace od sebe co do svého obsahu (nikoliv formy) odlišují, se zkrátka nejedná o tytéž informace.

31. Skutečnost, že o žádosti žalobce ze dne 11.5.2020, kterou se domáhal poskytnutí týchž informací, jako tomu bylo v nyní projednávané věci, bylo již pravomocně rozhodnuto rozhodnutím žalovaného ze dne 7.10.2020, č.j. 1 SIN 321/2020-5, nebrání tomu, aby žalovaný po zrušení napadeného rozhodnutí soudem znovu rozhodl o odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí. Ústavní soud v nález ze dne 22.1.2019, sp. zn. II. ÚS 752/18 konstatoval, že „*aniž je zpochybňována obecná procesní zásada ne bis in idem jako taková, lze konstatovat, že současný správní řád upravuje institut překážky věci pravomocně rozhodnuté (§ 48 odst. 2) a v souladu s dlouhodobou právní doktrínou i soudní praxí jej výslovně spojuje toliko s rozhodnutími pozitivními, a nikoli s rozhodnutími negativními, jimiž správní orgán zamítl žádost či návrh účastníka řízení. Za této situace nelze judikatorně nad rámec zákonné úpravy rozšířit použití této překážky správního řízení i na věci, v nichž dříve došlo k zamítnutí téhož návrhu či žádosti účastníka řízení. Takový postup by znamenal nepřípustné omezení přístupu účastníka k právním prostředkům ochrany jeho práv či zájmů, které jde zřejmě nad rámec zákona, respektive proti zákonu, a tedy by zakládal porušení práva na soudní a jinou právní ochranu zaručeného čl. 36 odst. 1 Listiny.*“ Protože žalobci nebyly v řízení ukončeném rozhodnutím žalovaného ze dne 7.10.2020, č.j. 1 SIN 321/2020-5 poskytnuty informace, o které žádal, nemohla být v dané věci založena překážka *rei indicatae* (překážka věci rozhodnuté). Řečeno jinými slovy, dříve vydané pravomocné rozhodnutí o neposkytnutí totožné informace nebrání žalovanému v tom, aby věc týkající se jiné žádosti žalobce v odvolacím řízení znovu meritorně posoudil.
32. Ve druhém výroku rozsudku přiznal soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 věta první s.ř.s. žalobci, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení. Náklady, které žalobci v řízení vznikly, spočívají a) v soudním poplatku zaplaceném za řízení o žalobě ve výši 3.000,- Kč; b) v nákladech souvisejících s právním zastoupením žalobce advokátkou, které jsou tvořeny jednak odměnou za právní zastoupení, a to za dva úkony právní služby (převzetí zastoupení a sepsání žaloby), přičemž sazba odměny za každý z těchto úkonů právní služby činí dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) 3.100,- Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d/ vyhlášky č. 177/1996 Sb.), a dále dvěma paušálními částkami ve výši 300,- Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.). Celková výše důvodně vynaložených nákladů, které žalobci v řízení vznikly, tedy činí 9.800,- Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 30. června 2022

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.